

Berilo Jugoslovanskega odbora in Italije

BORŽOVIČA

POŠILJA : IVAN UČENIKOV - KAIRO RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vzhod

Št. 79

12. septembra 1943.

Za staro pravdo

Bog je pravičen - Italija na kolenih

Kairo, 8. septembra 1943.

Devetintrideset mesecev vojne brez slave. Z današnjim dnem je ta vojna za Lahe končana.

Tisti rimski mogočnik, ki se je še pred kratkim koračil kakor napihnjena žaba; ta isti, ki je s strupenimi plini moril nebogljeno abesinsko prebivalstvo in pri tem vokal v svet, da je beseda usmiljenje izginila iz rimskega imperialnega slovarja; ta isti fanfaron, ki se je v Gorici repenčil, da bo rimska pravica iztrebila slovenski narod; ta isti komedijski fant, ki je pretil Franciji, da jo bo strl v prah in pepel; ta vnebovpijoča domišljavost, ki se je repenčila, da bodo po britanskem imperiju hodili laški brusarji in to isto američansko kuže, ki je obljubljalo smrtni udar nič manj ko sami Ameriki, se je sedaj zvilo v histeričnih krčih in stegnilo temeljito zbrušene šape in pogoltnilo odrezani jezik. Pred tem dogodkom smo z nekim posebnim užitkom poslušali solzavo cviljenje, jadikovanje, prosjačenje in moledovanje rimskega radijskega napovedovalca. Bog je pravičen in stara pravica še ni umrla.

Nemčija, Italija in Japonska so stopile v vojno z neomejenimi imperialističnimi težnjami. Vsi trije rabojniki, na las podobni drug drugemu, našemljeni z medsebojno istovetnimi doktrinami, so leta 1939 (Nemčija), 1940 (Italija), 1941 (Japonska) imeli pred seboj en sam vojni cilj: zaslužjenje vsega sveta in medsebojna razdelitev pokradenega plena. Če bi te tri gangsterske države vojno dobile, bi izropale ves svet in iztisnile tudi še zadnjo kapljo krvi iz narodov, ki niso Nemci, niso Lahi in niso Japonci. Kako bi izgledala "brezpogojna predaja" Velike Britanije, Rusije in Amerike, to ne bo težko uganiti. Nemci in Italijani so ravno v naši ožji domovini dokumentarno dokazali, kakšne so brezpogojne metode tiste jeklene oši, ki se je danes spremenila v pokvarjeno kumaro, iz katere se izceva krokodilske solze.

Po vzorih v Sloveniji in Jugoslaviji naj sedaj, ko leži Italija na trebuhu, poslušajo z vso trdoto in neizprosno zmagoviti zavezniki tam, kjer je to

potrebno, zato da bodo Hitlerjeve horde občutile trdo pest in prenehale z zverinskimi zločini.

Posebno zadoščenje imamo na današnji dan zlasti mi primorski Slovenci. 22 let smo sanjarili o tem veličastnem prazniku. Le največji optimisti so se mogli nadejati takega razvoja stvari. Prvi naš veliki primorski narodni praznik je bil 10. junij 1940. leta, ko je ta Italija stopila v vojno. Ta dan bi moral veljati med nami tudi v bodoče kot narodni praznik. Drugi še večji praznik je današnji dan.

Tri leta vojne, v katero je Italija vstopila z nenasitljivo požrešnostjo in zahrbtnostjo; tri leta italijanske vojne, v kateri so se laške tolpe izživljale z najostudnejšimi zverinskimi nagoni, zlasti na slovenskem ozemlju; tri leta laškega krvološtva, požiganja in iztrebljevanja, ta tri leta pozabljena ne bodo. Krvi in solza, grobov in mučeniških kosti, trpinčenja in gorja tudi brezpogojna predaja izbrisati ne more.

Premagana Italija išče že danes generalno odvezo za vsa hudodelstva in razbojništva, za vse številne prelome mednarodnih dogovorov in pogodb, za vse grobe prekršitve mednarodnega prava; generalno odvezo za neštete prekršitve vojaške časti in človečanske pravičnosti. Da, prvi in največji zločinec nad človečansko pravičnostjo se danes zvija in si prizadeva, da se prelevi v njenega prvega zagovornika. To je gotovo največja ironija sodobnosti. Rane, ki so jih prizadejali ničvredni razbojniki v Rimu, Berlinu in Tokiju, človeški pravičnosti so take, da jih niti premirje, niti mir in tudi še dolga povojna doba ne bodo mogli izlečiti. Sam sv. Oče je v enem izmed svojih zadnjih govorov ugotovil neozdravljive udarce nad človečansko pravičnostjo, ki jih je povzročila ta vojna, ali točneje povedano os Rim-Berlin-Tokio.

Rimski spokorjenci verjetno pozabljajo, da je ravno ta človečanska pravičnost tista največja svetovna sila, ki bo zahtevala neizprosno zadoščenje. Zaradi te človečanske pravičnosti morajo utihniti

vse sentimentalnosti, če v resnici hočemo, da bo ta človečanska pravičnost v resnici na prestolu v prihodnjih stoletjih. Zaradi te človečanske pravičnosti je potrebno temeljito likvidirati nemško-italijansko-japonsko požrešnost. Treba je izrezati vse tiste okužene dele, ki so pretili, da ugonobe naš svet. In vsi trije veliki kirurgi Churchill, Stalin in Roosevelt imajo gotovo že nabrušene instrumente, da za vedno odstranijo gnilobo Berlina, Rima in Tokija. Nič ne pomaga jokanje in cviljenje rimskega pacientka niti berlinskega gobavca. Sekira bo udarila in človečanski pravičnosti bo zadoščeno.

Ta ozdravljena človečanska pravičnost bo tudi nas Slovence postavila zopet tja, kamor nam je dal mesto sam Bog. Mi Slovenci smo tej človečanski pravičnosti služili z vso dušo in z vsem srcem. Večkrat smo si v življenju očitali, da je to naše služenje pre-

več goreče, zlasti pa smo si take očitke delali po končani prvi svetovni vojni. To ne brez vzrokov.

Če bo sedanja vojna na strani zaveznikov, vojna za obnovo in rast človečanske pravičnosti, v kar danes ne dvomimo, potem nam po tej vojni ne bo žal da smo kljub največjemu trpljenju zvesto čuvali dediščino slovenskih dedov in pradedov, ki so se že pred sto in sto leti borili: ZA STARO PRAVDO.

Marsikdo, ki bo prebiral današnje naše besede, bo mogoče občutil grenak priokus težine napisanih stavkov. Ali kraški kmet ne zavija svojih besed v vljudnostne fraze, ker je njegova beseda trda, kakor so trdi kraški školi, ki jih premetava, da najde za dlan rodovitne zemlje in z njo košček kruha za se in za svoje. Ta trdota nas je ohranila in zaradi teh in podobnih stavkov so ostale slovenske narodnostne meje proti Italiji nedotaknjene.

KAKO JE PADLA ITALIJA NA KOLENA?

Osmega septembra je glavni stan zavezniških vojnih sil v Severni Afriki uradno objavil, da se je Italija brezpogojno udala. Vest je osebno povedal na radiju general Eisenhower. Besedilo glasi:

ITALIJANSKA VLADA SE JE BREZPOGOJNO UDALA IN S TEM DOSEGLA VOJAŠKO PREMIRJE, KATEREGA DOLOČILA SO ODOBRILE VELIKA BRITANIJA, ZDRUŽENE DRŽAVE IN SOVJETSKA RUSIJA.

V nadaljnjem je general Eisenhower dejal: "V svojstvu vrhovnega poveljnika sem postopal v interesu Združenih narodov. Italijanska vlada se je obvezala podvreči se pogojem brez vsakršnega pridržka. Premirje je bilo podpisano po mojem zastopniku in od predstavnika maršala Badoglija s takojšnjo veljavnostjo. Sovražnosti med oboroženimi silami Združenih narodov in italijansko vojsko prenehajo takoj. Vsi Italijani, ki bodo pomagali pognati nemškega napadalca z italijanskega ozemlja, bodo deležni pomoči in podpore Združenih narodov.

Agencija Reuter je raztolmačila govor generala Eisenhowerja kot premirje, ki ima strogo vojaški značaj. Politični in gospodarski problemi bodo urejeni naknadno.

ITALIJANSKA MORNARICA MORA TAKOJ IZPLUTI V ZAVEZNIŠKE LUKE

Admiral Sir Andrew Cunningham je zapovedal vsem italijanskim ladjam v Sredozemskem morju, da morajo takoj izpluti in se podati v zavezniške luke: Gibraltar, Tripoli, Malta, Hajfa in Aleksandrija. Italijanske ladje v Črnem morju se morano zateči v ruske luke. Vse trgovske ladje v Egejskem morju in v Črnem morju, ki so v nevarnosti, da se jih polastijo Nemci, se morajo potopiti ali občutno poškodovati.

BADOGILIEVA PROKLAMACIJA

Badoglio je obvestil italijanski narod o brezpogojni predaji Italije preko radia in s plakatiranjem.

V svojem manifestu na italijanski narod govori Badoglio najprej o Združenih narodih in o položaju, v katerega je Italija zašla po zadnjih dogodkih. V svojem proglasu pravi, da se bo Italija uprla vsakemu napadu. Pri tem je seveda mislil na Nemce.

Dobesedno pravi Badoglio tudi tole: "Italijanska vlada priznava, da je vsaka nadaljna borba proti močnejšemu sovražniku zaman. V izogib novega in še strašnejšega trpljenja sem prosil vrhovnega poveljnika anglo-amerikanskih oboroženih sil, generala Eisenhowerja za premirje. Moja prošnja je bila sprejeta. Zaradi tega bodo italijanske oborožene sile prekinile z vsako sovražnostjo in to kjer koli proti oboroženim silam Velike Britanije, Amerike in zaveznikov.

ZAVEZNIŠKI TISK O NAŠEM KRALJU. Ves tukajšnji tisk je posvetil obširne članke rojstnemu dnevu našega Kralja. S toplimi besedami napisane in z globokimi simpatijami opremljene daljše prispevke so prinesli listi in predstavili našega Kralja in novejšo dogodke iz naše zgodovine v najlepši luči tukajšnji javnosti. Prav posebno so se odlikovali: "Le Progrés Egyptien", "The Egyptian Gazette", "La Bourse Egyptienne" in "Le Journal d'Egypte".

VSE NAŠE EDINICE SO SLOVESNO PROSLAVILE ROJSTNI DAN SVOJEGA VRHOVNEGA POVELJNIKA. Od vseh naših vojnih edinic smo prejeli daljša poročila o proslavah rojstnega dne Nj. V. Kralja. Zaradi izredno omejenega prostora ne moremo teh poročil priobčiti.

Poslanica Jugoslovanom, Grkom in Albancem

Poveljnik zavezniških oboroženih sil na Srednjem vzhodu general Wilson je Jugoslovanom, Grkom in Albancem preko radija zapovedal tole:

"Lahe smo vrgli ob tla. Podpisano je bilo premirje. Dragoceno delo vaših gerilskih čet in vaših podzemeljskih organizacij v rušenju osnih načrtov, je pripomoglo k veliki zavezniški zmagi v Italiji. Italijani so primorani podvreči se pogojem premirja, drugače bodo kaznovani.

Italijanske čete na Balkanu so od danes dalje pod mojim poveljstvom. Zapovedal sem jim, da takoj prekinejo z vsakim podvigom proti Jugoslovanom, Grkom in Albancem. Njihove ladje se morajo izročiti Združenim narodom, njihova letala morajo prileteti na zavezniška letališča. Svojega orožja in opreme ne smejo izročiti Nemcem. Borba traja naprej proti Nemčiji, ki je naš resnični sovražnik in ki poskuša zavirati osvoboditev vaše zemlje.

Vam vsem, ki ste naši prijatelji:

1. Ne ovirajte Italijanov pri povratku domov!
2. Nemci bodo poskušali povzročati med vami in Italijani krvava obračunavanja, da bi na ta način

utrčili svoje položaje. Ne pustite se zavajati in ne nasedajte nemški igri!

Vsem vam, ki se odkrito borite proti osi, priporočam:

Storite vse, da dobite na miren način italijansko orožje in opremo, s katerim boste nadaljevali slavno borbo še z večjimi uspehi proti tistim, ki še ostajajo naši sovražniki.

Vsem, ki še kolebajoče gledajo, kako se bodo stvari obrnile, povem tole:

Odločite se sedaj, ker boste drugače zmlati skupno z Nemci!

Vsem našim prikritim prijateljem:

Nemci vas bodo hoteli prezgodaj, z zvijačami razkrinkati, zato da bi odkrili vaše tajne načrte. Na ta način vas nameravajo uničiti drugega za drugim. Izognite se nastavljenim pastem! Ura končnega osvobojenja se je ogromno približala, ali še ni prišla! Čakajte na naš signal za splošno vstajo! Medtem nadaljujemo z borbo proti Nemčiji. Nemci bodo popolnoma uničeni.

Prva zapoved Generala Wilsona Italijanom na Balkanu

Vrhovni poveljnik zavezniških oboroženih sil na Srednjem vzhodu, general Wilson je italijanskim četam na Balkanu zapovedal tole:

"Pripadniki italijanske vojske,

Vaša vlada je podpisala premirje. Vojna med Italijo in Združenimi narodi je končana.

V smislu pogojev premirja ukazujem:

1. Vsi-sovražni podvigi napram prebivalstvu, kjer ste sedaj morajo takoj prenehati.

2. Najstrožja disciplina mora vladati med vsemi enicami.

3. Vsaka namera Nemcev ali njihovih satelitov, da bi razorožili ali razpustili italijanske oborožene sile, da bi se polastili njihovega orožja, živil, opreme, bencinskih zalog, vode in položajev, ki jih v tem trenutku imajo v posesti, se mora preprečiti z orožjem.

4. Italijanska vojska na Dodekanezu mora takoj in s silo zavzeti vse položaje, ki jih trenutno drže Nemci.

5. Vse edinice vojne in trgovske mornarice krajevne Italije morajo postopati takole: Vse ladje vzhodno od 17 stopinje se imajo zateči v luko v Aleksandriji, razen tistih, ki jim je potrebno gorivo. Te ladje se lahko zatečejo v kakršno koli luko združenih narodov.

6. Vsa letala italijanskega letastva se imajo takoj napotiti v letališča v Nicosia, Derna, Tobruk in El Adem.

Neposlušnost teh in nadaljnih mojih zapovedi se bo smatrala kot kršitev pogojev premirja in bo temu primeren tudi naš nadaljni postopek z vami."

Medtem so prispela poročila, ki pravijo, da je prišlo v Grčiji in tudi v Jugoslaviji do resnejših spopadov med italijanskimi in nemškimi četami.

Reuter poroča, da je bilo premirje z Italijo podpisano že 3.septembra, medtem ko so pogajanja trajala nekaj tednov. Uradno poročilo pravi med drugim tole:

"Pred nekaj tedni se je italijanska vlada približala Veliki Britaniji in Ameriki z željo, da podpiše premirje. Sestanek med pooblaščenimi zastopniki je bil na ozemlju neke nevtralne države. Zavezniški zastopniki so italijanski delegaciji takoj sporočili, da mora biti premirje brezpogojno.

Vrhovni poveljnik zavezniških vojnih sil je po svojem zastopniku sporočil vojaške pogoje, ki jih je treba takoj izvršiti, ko bo premirje stopilo v veljavo. Eden izmed vojaških pogojev premirja pravi, da se bo italijanska vlada v vsem podvrgla političnim, gospodarskim in finančnim določbam, ki jih bodo diktirali zavezniški kasneje.

Ponovni sestanki so se nadaljevali v Siciliji. Premirje je bilo podpisano v nekem zavezniškem štabu v Siciliji 3.septembra 1943. Tu je bilo tudi določeno, da bo premirje stopilo v veljavo v trenutku, ki bo za zavezničke najugodnejši in da bo objavljeno istočasno s strani obeh strank. Ta trenotek je sedaj nastopil.

Pri tem so zastopniki razpravljali tudi o tem, da bi mogli Nemci zvedeti za premirje in ga objaviti še predno bi nastopil ugodni trenotek. Da bi to preprečili, so sklenili, da bo eden izmed vojaških italijanskih zastopnikov ostal v Siciliji, kjer je tudi še danes.

Poleg tega je maršal Badoglio pristal tudi na to, da bo tekst proklamacije o premirju predložil glavnemu zavezniškemu štabu, kar je tudi storil.

Kraljev govor na dan 6. septembra

Dragi moji Srbi, Hrvati i Slovenci,

U petu godinu rata stupili su ujedinjeni narodi čvrsto ubedjeni da se sigurno približavaju svome konačnom cilju. Pre nego što se došlo do toga trebalo je proći kroz mnogo i teška iskušenja. Ona su bila neizbeživa, ali i potrebna radi budućnosti našeg ujedinjenja kao i sutrašnje međunarodne zajednice u novom svetu. Velika Britanija, Sjedinjene Države i Sovjetska Unija, doživeli su u prošlosti teške udarce. Svaki od njih, na svoj način i u svoje vreme, doprinela je u podjednako meri današnjim uspesima. Engleska je sama izdržala najmučnije dane rata. Svojim herojskim stavom omogućila je da se sve savezničke snage okupe u današnji nepobedivi blok ujedinjenih naroda. Amerika, arsenal demokratije, omogućila je svojim ogromnim bogastvom u ljudstvu i materijalu, da se obezbedi ona materijalna pomoć bez koje nikako junaštvo ne bi bilo dovoljno u savremenom ratovanju. Sovjetska Unija je primila na sebe najteži teret udarne snage nemačkih armija, zaustavila je njihov smrtonosni napad, iscrpila ih, i danas u pobeđničkim bitkama goni ih i ispisuje najlepše stranice svoje i opšte istorije ovog rata.

Uspesi naših velikih saveznika nailaze na zasluženog najveće priznanje našeg naroda koji iz sopstvenog iskustva ume vrlo dobro da ceni napore, žrtve i herojske borbe u danjašnjem sukobu. Ove zajedničke sudbine, napora i ciljeva, vezali smo sa našim velikim sevaznicima još naročitim vezama. Velika Britanija je pokazala da prava demokratska načela imaju u sebi neiscrpivu životnu snagu i ključ u rešenju svih važnih pitanja. Ova je zemlja predvodila sve porobljene narode jer im je stalno podržavala nade i veru u ostvarenju njihovih demokratskih težnji a naročito je zadužila naš narod, gde su demokratska osećanja bila uvek pravi izraz naše narodne duše. Sa Amerikom nas vezuje takodje činjenica što je ona zemlja milijona naših sinova. Oni odano rade na ratnom naporu ili se bore u redovima junačke američke vojske. Svi su oni ponosni na svoje američke državljanstvo i na poreklo svojih otaca. Za to smo preko njih još čvrstije vezani sa savezničkim narodom Amerike. Radost i divljenje celog našeg naroda zbog velikih uspeha sovjetskih armija razumljivi su i sasvim prirodni ne samo za to što ti uspesi znatno ubrzavaju dan neprijateljskog sloma, već i za to što su u srcima celog našeg naroda čvrsto ukorenjeni tradicionalni osećaji prema velikom ruskom narodu. Borba protiv zajedničkog neprijatelja mogla je samo da ojača ta osećanja koja su po svojoj dubini i iskrenosti naročito karakteristična za slovensku dušu ruskog i našeg naroda. Kao što se vidi zajednička sudbina, zajednički napori i ciljevi udružili su velike i male narode. Ovaj rat je pokazao da se uspesi mogu postići samo udružimim snagama. Ova iskustva su važna i za našu zajednicu danas mnogo više nego makad pre. Neprijateljska propaganda ponovo je uperila svoju oštrici na Jugoslaviju. Neprijatelj bi hteo da oteža savezničke operacije na Balkanu, jer mu je otpor naših narodnih boraca isuviše opasan a sutra bi ga mogao stajati i glave. Sem toga raz-

vijanje naše privrede je po neprijatelja od najvećeg značaja, pošto će Jugoslavije uvek biti presudan činilac na Balkanu dok u njoj budu složni Srbi Hrvati i Slovenci. Ostavimo dakle samo iz tih razloga naše male sukobe za rešavanje u oslobodjenoj otadžbini. Pokažimo da smo isto toliko razboriti koliko smo poznati po svom junaštvu. Nesmemo takodje nikada zaboraviti da je Jugoslavija član ujedinjenih naroda s kojima ima zajednički da obavi veliki posao prilikom obezbedjenja mira. Mir se neće dobiti ako samo ijedna pa i najmanja zemlja ne bude zasnovala svoj novi život na čvrstom temelju u duhu zahteva i potreba velike međunarodne zajednice i širih narodnih slojeva, kojima treba obezbediti hleb i potpunu ravnopravnost i častan život u slobodi i napretku.

Kao što vidite dragi moji Srbi, Hrvati i Slovenci, i mi treba da učinimo još velike napore u zajedničkoj borbi za dobijanje mira. I to je razlog da se ostave po strani i one neprijateljske kombinacije u vezi sa našom situacijom van naše sredine. Već sam na Vidovdan rekao da su to samo privremena zbivanja. Trajno i sigurno biće ono što će u bratskoj saglasnosti i po svojoj slobodnoj volji i suverenom pravu rešiti većina Srba, Hrvata i Slovenaca. Sve ostalo nema presudan značaj. Moja je jedina želja i čvrsta rešenost da očuvam amanet Moga neprežaljenog oca, koji je svima nama rekao: Čuvajte Jugoslaviju. A moje ubedjenje da će Jugoslaviju očuvati samo Srbi, Hrvati i Slovenci u obnovljenoj i od svih raznih uticaja spolja i od svih različitih unutrašnjih frakcija nezavisnoj demokratskoj zajednici. Ako budemo složni opet ćemo uspeti u našim nastojanjima da u sutrašnjoj zajednici budu jednako zadovoljni i sretni svi Srbi, Hrvati i Slovenci. Tek tada ćemo moći da kažemo da smo stvorili novu Jugoslaviju i tek tad ćemo imati sve uslove za brzi i zasluženi napredak. Ja sam čvrsto ubedjen da će-mo pomoću načela prave demokratije u tom potpuno uspeti. Bili smo među prvima u stradanju i u herojskom otporu. Samo od nas zavisi da li ćemo biti među prvima i u izgradnji naše bolje i jače zajednice. Za njom vapi teška stradanja i herojski otpor svih, bez izuzetaka, delova naše divne otadžbine u kojoj sutra moraju biti ravnopravni svi, jer bismo inače izneverili ona velika načela za koja se borimo zajedno sa našim saveznicima i koja su nam svima tako dragocena. Sa dubokom nadom i verom u Boga da ću svoj idući rodjendan provesti među slobodno izabranim predstavnicima Srba, Hrvata i Slovenaca, **kao i onih naših sinova koji žele da udju u našu i svoju zajednicu**, Ja vas sve iskreno danas pozdravljam. Pokažite snagu i spremnost u događajima koji nas još čekaju, kao što ste se pokazali kao junaci u borbi za narodnu čast i slobodu. Na Moj današnji rodjendan želim da čestitam našim hrabrim narodnim borcima na njihovim najnovijim uspesima u neravnoj borbi sa neprijateljem. Želeo bi da do svakog našeg borca u šumama, planima, porušenim gradovima i selima naše otadžbine, dopre moj poklik: Pomozi Bog Junaci. Živeli moji dragi Srbi, Hrvati i Slovenci. Živela Jugoslavija.

BLIŽA SE URA...

Nj. Vel. Kralj Peter II. je za "United Press" o priliki italijanske kapitulacije napisal članek, ki ga dobesedno prinašamo v slovenskem prevodu za naše čitatelje, čeravno nimamo za to potrebnega dovoljenja:

Vrata za osvoboditev Jugoslavije so se pričela narahlo odpirati.

Zagotovo vem, da danes Moj narod dobro občuti, da ni več daleč ura, ko bodo nemški tirani pognani iz Jugoslavije. S prisotnostjo zavezniških oboroženih sil na vzhodni obali Italije, se trdno nadejamo, da se bodo kaj kmalu naše armade domoljubov borile z ramo ob rami z našimi brati Amerikanci in Britanci na naši zemlji.

Mojemu narodu sem poslal sporočilo in mu povedal, da se ta ura bliža.

Brezpogojna predaja Italije nas prestavlja v poslednje obdobje vojne z Nemčijo. Prvič po dveh letih, to je za tem, ko so nacisti zasenčili jugoslovansko nebo, vidimo na obzorju prvi plamen svobode.

Po tistih mrzlih in snežnih dneh, v katerih sem bežal čez črnogorske gore, medtem ko so nemška letala poskušala s strojnicami pokositi Moj avto in poskušal doseči zatočišče na Angleškem z namenom, da nadaljujem z borbo proti nacistom, je Moj narod nadaljeval z odporom. Resnična jugoslovanska vojska ni nikdar prenehala z borbo.

Danes je na desetisoče upornikov, ki jih vodi Draža Mihajlovič, pripravljenih nuditi vso mogočo

pomoč zaveznikom za operacije v Jugoslaviji. Moj narod prosi Boga, da bi tisti dan, ko se bodo osvobodilci Združenih narodov izkrcali na naši zemlji, ne bil več daleč.

Ko bo ta dan prišel se bodo dvignili vsi lojalni Jugoslovani, Srbi, Hrvati in Slovenci, in storili bodo svojo dolžnost.

Relativno so Nemci v Jugoslaviji šibki. Zadnja obvestila, ki jih je poslal Mihajlovič pravijo, da jih je za tri do pet divizij. Z brezpogojno predajo so Nemci izgubili v Jugoslaviji deset do petnajst italijanskih divizij.

V zadnjih tednih so se Italijani vračali domov. Točno smo bili poučeni o tem, da bi Italijani že davno radi zapustili Jugoslavijo. Med italijanskimi in nemškimi oboroženimi silami je prišlo v Jugoslaviji do resnih nemirov.

Pred kratkim je Mihajlovič sporočil, da Nemci razširjajo letališča v okolici Beograda in Niša. Letalstvo so pojačali, ali nobenih znakov ni, da bi dosepele v Jugoslavijo nove nemške čete.

Severna Afrika in Sicilija sta bili v veliko moralno tolažbo Mojemu narodu, ali kapitulacija Italije je še mnogo večja.

Srečen sem, da sem zaveznik Amerike, Velike Britanije in Rusije in čutim, da zmaga ni več daleč. Nadejam se, da se bom mogel že v bližnji bodočnosti vrniti v Svojo zemljo.

DALMACIJO ZASEDAJO USTAŠI

Nemški radio je javil, da je Pavelić po vsem Zagrebu plakatiral razglase, v katerih pravi, da je bila "neodvisni" Hrvatski prizadejna pred dvema letoma in pol največja krivica v zgodovini Hrvatov. Mussolinijeva Italija nam je vsilila meje, ki so strašno prizadejale hrvaška srca. Ustaške čete z ramo ob rami z nemškimi zavezniki zasedajo danes Dalmacijo in prinašajo svobodo dalmatinskim Hrvatom." Berlinski radio dodaja, da je Nemčija že takrat razumela hrvaško bolečino in bila trdno prepričana, da italijansko-hrvaške meje na zahodu "neodvisne" ne morejo biti večne.

V isti sapi pa nemški radio naznanja, da je bila na Dunaju ustanovljena narodno-fašistična stranka

pod predsedstvom Farinaccija in da deluje ta vlada v imenu Mussolinija. Izgleda, da so Nemce dogodki v Italiji tako razburili, da sploh več ne vedo kaj žlobudrajo. Na eni strani zmerjajo Mussolinijevo Italijo zaradi Dalmacije, na drugi strani pa vlačijo Mussolinija zopet iz naftalina.

Samo ob sebi je umevno, da Dalmatinci te zame ne ne bodo posebno veseli. Ravno tako pa je tudi gotovo, da tudi ustaši in Nemci ne bodo zadržali dalmatinskega jugoslovanstva, ki ga niso mogli zavoriti Lahi. Sicer pa je tudi ta zamena straže samo kratko letovišče za ustaše in Nemce na sinji dalmatinski obali.

ŠE NEKAJ VESTI IZ KAPITULANTSKE ITALIJE

"United Press" poroča iz verodostojnih virov da je maršal Badoglio prekinil diplomatske odnose z Nemčijo in napovedal Nemčiji vojno. Ta vest iz drugih virov ni bila še potrjena. - Maršal Badoglio je o priliki brezpogojne predaje poslal Hitlerju posebno pismo, v katerem mu je navedel naslednje vzroke italijanske kapitulacije: Obramba Italije se je razsula, napredovanja zaveznikov ni mogoče zadržati, industrijo so letala uničila, zaloge so popolnoma izčrpane, železniške zveze in pomorske poti prekinjene. V izogib še večje nesreče ni Italiji preostajalo drugega, kakor da zaprosi za premirje. V nadaljnjem dodaja Badoglio tudi še tole: "Sovražnik se je lahko izkrcal kjer koli in kdaj koli z največjimi svo-

jimi oboroženimi silami. Ni mogoče zahtevati od ljudstva, da nadaljuje z borbo, če so vsa upanja ne samo na zmago, pač pa tudi na obrambo, izgubljena. - Italijanske čete, ki so bile nameščene v francoski Savoiji, so zbežale v Švico, kjer so jih internirali. Vse telefonske in brzojavne zveze med Italijo in Nemčijo so prekinjene. - V raznih krajih Italije je prišlo do resnih spopadov med nemškimi in laškimi četami. Te spopade so Nemci sami priznali. Priznali so tudi to, da so nemške okupacijske čete v Italiji razorožile veliko italijanskih vojakov, nekaj bivših fašistov pa da se je pridružilo nemški vojski. Berlinski radio priobčuje le zelo malo podrobnosti o Italiji.

DETEKTIV PETER FIRBEC

DRUGI POLOM

Ko je Peter Firbec udobno sedel v milanskem brzcu, se je sam sebi rogal. Kaj ga brigata oba tolovaja? Čemu zapravlja denar in čas?

Kljub takim očitkom je vendar ostal pri svojem sklepu slediti obema vlomilcema. Prav za prav ni imel kaj zamuditi in nekoliko razburjenja lahko samo koristi njegovemu trebuščku, ki se je zadnjem času pričel že skoro malo preveč uveljavljati.

Na meji je povprašal policijskega uradnika, če so oba iskana zločinca prijeli. Seveda se to ni zgodilo, kar je Peter že v naprej slutil.

Nekaj ur kasneje je Peter Firbec kot najnedolžnejši popotnik občudoval milansko katedralo. Ko se je prerival skozi gnečo ljudi na korzu sedanjega laškega kralja proti Beneški ulici, je naenkrat začutil, da mu je nekdo nekaj porinil med šop časopisov, ki jih je držal v desnici. Iz izkušnje je vedel, da bi se samo osmešil, če bi iskal neznanca, ki mu je vtihotal na ta način med časopisje majhno piščence. Odprl ga je in kar grede tudi prebral. Ni se malo začudil vsebini:

"Zelo lepo je od Vas, da nama posvečate tolikšno pozornost in da ste naju našli na pravem mestu. To pa naj Vam tudi zadostuje, da ne bo nesreče. Vaš vlak odhaja iz Milana ob 11.20."

Podpisa na pismu ni bilo nobenega. Peter Firbec je dolgo razmišljal, kaj naj napravi. Ob 11.20 je stal ves našemljen in maskiran na postaji in z nasmehom gledal za odhajajočim vlakom, ki sta mu ga naklonila oba neznanca. Nič sumljivega ni opazil.

Ko je zapuščal ogromno postajo, je opazil brhko črno Italijanko, ki ga je opazovala z očitnim dopadanjem. Čez četrte ure je ugotovil, da le za silo govori francoski, da ima zelo rada francoski šampanje in ostrige in da se mu kar dopade. Na ta način je Peter pri prijetni večerji pozabil na vsa razočaranja v teku dneva in je vse svoje duhovne sile mobiliziral, da bi si prisvojil simpatije privlačne Italijanke. To se mu ni zdelo ravno težko, saj se mu je po večerji zelo obetajoče smehljala in ga večkrat celo s svojim muhom pogladila po licu. Nekaj tajinstvenega ga je spominjalo ob vsakem pogledu na to žensko, vendar si ni mogel razložiti, kaj naj bi to bilo. Ime ji je bilo Giannina, njega pa je imenovala Pietro. Obe imeni sta prihajali iz njenih ust kot godba havajske kitare. Tako vsaj se mu je zdelo. Imela je dve vrsti bleščočih belih zob in dvoje oči kot žerjavica. Roki je imela razgaljeni do ramen. Njena polt je bila kot alabaster. Noge je imela majhne kot otrok.

Z vsakim novim trenotkom je Peter našel na tej ženski nove draži. Edina nerodnost pri vsej stvari je bila v tem, da bo bržkone pustolovščine kmalu konec. Kazalca na uri sta se že davno pomaknila čez polnoč. Večina gostov se je že razšla, ko ga je Giannina s tajinstvenim in zapeljivim smehljajem vprašala:

"Ali gremo, Pietro?"

Ko je Peter ob njeni strani drobil skozi elegantne prostore, se mu je zdelo, da mu vsi moški zavidajo mnogo obetajoče spremstvo. Nekaj minut kasneje sta tesno prižeta drug k drugemu sedela v taksiju, ki je drsel po nočnih milanskih ulicah.

"Kam?" je vprašal Peter Giannino v odmoru dveh poljubov, na katere je ona vroče odgovorila.

Tajinstveno se je smehljala in samo z novim poljubovanjem poskušala naslutiti nek odgovor.

Ko sta izstopila, je Peter z največjim začudenjem ugotovil, da se je avto ustavil točno pred njegovim hotelom. Giannina mu ni dovolila, da bi glasno izpovedal te svoje misli. Od vratarja je zahtevala dva ključa, enega je stisnila Petru v roko, medtem ko je drugega spustila v svojo torbico.

"Kaj je pravi, Peter?" je vprašala in pri tem gledala na ključ, ki ga je začudeno držal v roki. Pogledal ga je in ugotovil, da je ključ njegove sobe.

Giannina se mu je obesila pod roko in medtem ko sta tito stopicala po hodnikih, ki so bili prekriti s težkimi pre-

progami, je Peter ponovno občudoval dovršeno postavo svoje spremljevalke.

"Jaz sem doma" je rekla Giannina, se ustavila pred vrati ene izmed številnih hotelskih sob in brskala po torbici, da bi našla ključ. Peter je imel dovolj razumevanja za ta izumetničeni odmor in je zato Giannino ponovno privil nase ter jo vroče poljuboval. Ko je končno odklenila vrata, se je spretno vtihotal v njo v sobo in obstal v temi, dokler ni Giannina zopet zaklenila vrat in privila električno luč. Ko je Peter v polni svetlobi opazoval Giannino, obdarjeno z zavestjo, da je z njo sam v sobi...

"Le nobenih neumnosti, mladenič", se je za njim oglašil miren, simpatični moški glas. Peter se je presenečeno obrnil in pred seboj opazil dovršeno obrbit obraz neznanega gospoda, ki je bil v elegantni večerni obleki z napeto pištolo v roki. Njegova prva misel je bila, da zaščiti svojo lepo spremljevalko. Ali zdelo se je, da se Giannina za njegovo vartstvo prav nič ne zanima. Z največjo mirnostjo in zadovoljstvom si je snela klobuk in odložila šal.

Peter je spoznal, da je izdan in to od svoje oboževanke, o kateri je še pred minutami mislil, da si je osvojil njeno ljubezen. Strahotna jeza ga je zgrabila, pa ji je zato hotel dati duška vsaj z besedami.

"Pst!" je precej ostro spustil skozi zobe neznanec s pištolo. "Nobene besede, če smem prositi. Ne ljubim šundra in tudi streljal ne bom, pod pogojem seveda, da ostanete mirni." Pri tem se je sumljivo igral z orožjem.

Peter je spoznal, da je njegov položaj vse prej kakor pa prijeten. Odložil se je, da bo z natejenim smehljajem požrl tudi to hudo grenko pilulo. Podsmehljivo je zato vprašal neznanca:

"Ali mi ne bi ponudili stola, da se vsaj vsedem?"

"Mislim, da bo sedenja kasneje skoro preveč — ali če ravno želite..."

Peter se je vsedel in hotel z desnico seči v zunanji žep, ko ga je neznanec, ki je opazil njegovo krettno, zavrnil z besedami:

"Ne segajte v žep..."

Pri tem je s pretjno dvignil pištolo. Svoji tovarišici pa je dejal:

"Poglej, Lili, kaj ima Peter v žepu."

Dražestna Giannina, ki se je naenkrat razkrila kot čisto navadna Lili, je segla v žep in privleka na dan majhno srebrno cigaretno dozo. Peter se ji je pri tem škodoželjno smehljajal.

"Če ni nič drugega," je dejal neznanec, "potem se kar poslužite. Tu je ogenj."

Peter si je s precejšno nerodnostjo in zamudnostjo prižgal cigareto. Na vsak način je hotel pridobiti na času. Mogoče bi mu čas poklonil potrebno pomoč...

Neznanec je izročil pištolo svoji lepi spremljevalki, ki se je vsedla Petru nasproti z orožjem v roki.

"Upam", je ironično dejal Peter "da ne boste ponovno hoteli zadeti mojega srca, Giannina?"

Giannina je stisnila ustni in odgovorila:

"Saj ni treba da bi bilo tokrat ravno srce."

Medtem je neznanec od nekje izvlekel nekaj vrvi in pričel z vso potrebno pažnjo vezati Petra za stol.

"Mogoče mi bo dovoljeno vprašati, kaj prav za prav nameravate z menoj?" je vprašal Peter opazovaje ne posebno ljubezniv neznančev postopek.

"Ob enajstih dvajset ste imeli odpotovati", je dejala Giannina s posmeškom.

Sedaj šele se je Petru posvetilo, s kom ima prav za prav opravka. Ni bil torej noben slučaj, da je padel v roke zločinski dvojici. Postavila sta mu čisto predpisano mišolovko, v katero se je gladko ujel. To vse zaradi tega, ker ni zapustil Milana.

Neznanec, ki si je ravno dal opravka, da bi njegovo desno nogo privezal k stolici, se je obregnil:

"To je samo majhna šala, ki sva si jo z Lili dovolila. Od danes dalje boste gotovo prenehali z zasledovanjem. Če bi se pa slučajno še enkrat nekje srečali, potem pa bi znala biti zadeva za vas neprijetnejša, dragi prijatelj."

Kljub neprijetnemu položaju Peter vendarle ni mogel zatajiti ironičnega vprašanja:

"Kako zame?"

"Mislim, da ste spoznali, da sem močnejši od vas."

"Ne bi rekel. Sreča, ki je danes na vaši strani se zna jutri obrniti na mojo stran."

"Dokler taka sreča sama prilaja k meni, se nimam bati ničesar."

Peter se je še nadalje smehljaj: "Vse preveč se trudite z menoj, gospod..."

"Gotovo imam za to tehtne vzroke!"

"V resnici. Zelo sem počaščen."

"O, o prosim! Le nič si ne domišljajte! Vse to je potrebno zaradi Giannine in mene, ne pa zaradi vas."

"O tem sem trdno prepričan."

Neznanec je s svojim delom končal in z dopadanjem ogledoval zvezanega detektiva, nakar skoro ljubeznivo dejal: "Vem, da ste poštenjak. Nekaj bi vam predlagal."

"O zelo ste ljubeznivi, prosim."

Če bi vam sedaj zaprl usta s kepo cunj, kar je v tem položaju menda zelo enostavno... Ali ne mislite?"

"Vsekakor tako mislim."

"Potem bo pač treba čakati ure in ure, da vas rešijo, ali ne?"

"Da", je dejal Peter precej trpko.

"In če se medtem nalezete malega nahoda, lahko riskirate, da se boste zaradi nedolžnega kihanja zadušili, kajne."

"S cunj, gospod", je Peter popravil.

"Zaradi mene! Če vam je cunj ljubša... Uspeh ostane isti. Ali ne?"

Peter se je razburil:

"Prenehajte s takimi neumnimi vprašanji. Sem pač v vaši oblasti, ali se mi prav nič ne ljubi nadaljevati z izpovedovanjem."

"Dobro, če vam je cunj ljubša..."

Neznanec je iz enega kota sobe prinesel kos blaga, ki ga je Peter ocenil kot cunj za brisati prah. Peter se je stresal od gnusa, v kolikor so mu to dovoljevale krepke vezi.

Nato pa je dejal:

"Dobro, kakšen je vaš predlog?"

"Če mi kot poštenjak daste svojo častno besedo... Dal bi vam namesto cunj - cigareto... Ali obvezati se morate, da ne boste klicali na pomoč vse dokler cigarete ne izkadiš."

"Dobro, eva vam mojo besedo."

"Kaj boste potem storili, mi je popolnoma vseeno, pretek šestih minut mi zadostuje."

Neznanec je ponudil zvezanemu Petru njegovo lastno cigaretno dozo in dejal:

"Da ne boste mislili, da vas hočem zastrupiti..."

Prizgal je Petru cigareto in medtem ko je ta parkrat potegnil, sta se neznanec in njegova spremljevalka pričela z vso naglico odpravljati za pot.

Giannina se ni mogla premagati, da bi zvezanemu Petru ne pritisnila poljuba na ustne in mu zašepetala:

"Ti si vendar le sijajen dečko, Pietro."

Cigareto mu je potegnila iz ust in predno mu jo je zopet utaknila med ustni je trikrat prav globoko potegnila.

"Stoj! To ne gre! Tako bo s cigareto gotov, še predno bova zaprla vrata za seboj", je dejal neznanec. Pri tem je Petru že skoro do polovice pokajeno cigareto vzel iz ust, prizgal svežo in jo utaknil Petru v usta. S preteranimi pokloni je dvojica izginila.

Komaj se je Peter počutil samega, je poskušal z gorečo cigareto najti najbližje mesto vrvi, s katero je bil privezan. Čeravno je Peter že poprej zapazil, kako spretno ga je nasprotnik privezal, je vendar sedaj z veliko jezo ugotovil, da bo verjetno vsak poizkus, da bi se sam osvobodil, za enkrat zaman. Končno pa mu je vendarle uspelo, da se je z gorečim ogorkom dotaknil tanke vrvi. Z velikim naporom se mu je posrečilo prežgati dobršen del, nato pa je s krepkim stresljajem vrvi pretrgal. V eni minuti je bil prost.

Z veliko naglico je odprl vrata, pogledal na številko sobe in zdiral po stopnicah navzdol. Vrtarja je vprašal.

"Ali sta gospod in dama iz sobe št. 172 zapustila hotel?"

"Številka 172?" je vprašal vrtar.

"Da, stodvainsedemdeset."

"V sobi 172 ni nikogar, gospod."

Peter je poskušal na drugi način priti dvojici na sled in je zato vprašal: "Gotovo se spominjate dame, ki je pred pol ure prišla z menoj v hotel in ste ji vi izročili dva ključa?"

"Dal sem ji samo ključ od vaše sobe."

Peter se je vznemiril: "Ampak kako, saj sem vendar s svojimi lastnimi očmi videl..."

Vrtar je postal grob pa je dejal:

"A, na ta način se mi zahvaljujete za mojo dobroto. Izročil sem vam ključ, čeravno ste bili v družbi dame, ki ne stanuje v našem hotelu in čeravno bi tega ne smel napraviti. Mislim sem, da ste kavalir..."

Peter je položil bankovec na mizo in dejal:

"Upam, da me boste tudi v bodoče smatrali za kavalirja. Povejte mi pa vendarle, ali je v zadnjih desetih minutah kdo zapustil hotel?"

Vrtar je bil zopet ves sladak in ljubezniv: "Nikogar nisem zapazil, čeravno sem ves čas sedel na svojem mestu."

"Kaj ima hotel še kak drug izhod?"

"Da, samo še enega, ki vodi skozi prostore služničadi."

"Potem morata biti oba še v hotelu" je sam pri sebi dejal Peter in premišljal, kaj naj stori. Končno se mu je zdelo še najboljšo, da se vsede zraven vrtarja. Vsedel se je v globok naslonjač, si pokrtil obraz z razprostrtim časnikom, v katerega si je napravil majhno luknjo za opazovanje.

Pet minut kasneje se mu je približal eden izmed hotelskih dečkov, ki spremljajo navadno goste v dvigalu in mu dejal:

"Dama in gospod sta mi naročila naj gospodu v naslonjaču povem, da ne moreta še nadalje čakati, ker se jima zelo mudi."

Peter je skočil pokonci:

"Kje sta?"

"V tem trenutku sta se odpeljala z avtomobilom."

Trpod latnika

NEKAJ ODGOVORA NA RAZNA VPRAŠANJA.

V uredništvo prihajajo v zadnjih dneh najrazličnejši spraševalci z najrazličnejšimi bolečinami. Na kratko to-le: Vsi naši civilni jetniki v Italiji, v kolikor so bili zaprti in preganjani iz političnih vzrokov bodo osvobojeni, če pridejo v zavezniške roke. To se bo verjetno zgodilo z vsemi tistimi, ki so po zaporih in koncentracijskih taboriščih v južni in srednji Italiji. Za njihovo preskrbo in morebitni prevoz v Severno Afriko ali v kako drugo mesto bo poskrbela naša vlada sporazumno z zavezniškimi oblastmi. Nekaj ducatov teh jetnikov je že osvobojenih. Ravno tako tudi upamo, da bodo vsi italijanski vojaki slovenske in hrvaške narodnosti takoj izpuščeni. Uvrščeni bodo v našo vojsko, kakor se je to dogajalo že doslej. Seveda pa se bo to zgodilo le pola-

goma, ker imajo oblasti polne roke operativnega dela. Glede naših tukajšnjih političnih jetnikov bo najbrže ostalo vse pri starem, ker pretrgani diplomatski odnošaji z Italijo še ne bodo tako hitro zopet urejeni. Dokler pa tega ni, tudi tukajšnje oblasti najbrže ne bodo drugače postopale ko doslej.

ISTRO "NEODVISNI" HRVATSKI. Nemci so svojo veliko ljubezen do Hrvatov pokazali s tem, da so priključili "neodvisni" Hrvatski Dalmacijo in Istro. Kaj pravi k temu Mussolini?

IZ LJUBLJANE. Po nekih še nepotrjenih vesteh so Nemci zasedli Ljubljano in Reko. - V zadnjem mesecu sta v Ljubljani umrla slovenska pisateljica Leja Fatur in slikar Srečko Magolič. Oba sta bila v slovenski javnosti znana kot plodovita kulturna delavca N.v.m.p.

JUTRO & Slovenski dom SLOVENEK - SLOVENSKI NAROD

Obrar danasnje Italije:

ANTIFAŠISTOVSKI ZLOČINCI

Izpred vojaškega sodišča

Ljubljana, 2. avgusta.

Včeraj zjutraj so nekateri neodgovorni vprizorili po ljubljanskih ulicah manifestacijo, da bi z njo zahtevali osvoboditev internirancev in političnih kaznjencev. Organj javne varnosti so razpršili demonstrante in nekatere izmed njih aretirali ter so bili še istega dne po naglem postopku obsojeni pred odsekom vojaškega vojnega sodišča z naslednjimi sodbami:

V imenu Njeg. Veličanstva Kralja Viktorja Emanuela III. po milosti in volji naroda Kralja Italije in Albanije, Cesarja Abesinije, je odsek vojaškega vojnega sodišča izrekel naslednjo sodbo v zadevi proti:

Cenčurju Bogomilu pok. Sebastijana in Martišek Franciške roj. v Ljubljani 22. febr. 1924. in tamkaj bivajočemu, obtoženemu: ga obsoja

na skupno kazen 12 let zapora.

V imenu Nj. Vel. Viktorja Emanuela III. po milosti božji in volji naroda Kralja Italije in Albanije, Cesarja Abesinije, je odsek vojaškega sodišča izrekel naslednjo sodbo v zadevi proti:

1. **Mokarju Josipu**, pok. Josipa in Marije Kukenberger, roj. v Ljubljani 13. VI. 1906. in tamkaj bivajočemu v Bohoričevi ulici 6. brivcu;

2. **Kosu Marku**, očeta Draga in matere Ane Seveje, roj. v Ljubljani 24. II. 1924. in tamkaj bivajočemu v Levstikovi ulici 14. dijaku;

3. **Berjavu Vladimirju**, očeta Josipa in matere Kristine Demšar, roj. v Ziru 25. IV. 1924. bivajočemu v Ljubljani, Kettejeva ulica 7. dijaku;

4. **Kočevarju Ivanu**, očeta Ivana in matere Ane Kregol, roj. v Vavpeči 29. VI. 1921. in bivajočemu v Ljubljani, Galjejeva št. 150. dijaku;

5. **Vidmarju Mihaelu**, očeta Boštjana in pok. Erlec Marije, roj. v Hribu pri Kamniku 4. IX. 1919. in bivajočemu v Ljubljani, Celovška cesta 47;

6. **Gabrovca Jakobu**, neznanega očeta in matere Marije Gabrovce, roj. v Ernovcu 9. VII. 1897. bivajočemu v Ljubljani na Bregu 2. delavcu;

7. **Perne Vidi**, očeta Martina in matere Marije Lovšek, rojeni v Baki pri Krškem 11. VI. 1922 in bivajoči v Ljubljani, dijakinj;

8. **Tevs Zdenki**, očeta Ivana in matere Rihar Marije, roj. v Ljubljani 12. VIII. 1928 in tamkaj bivajoči, Vodovodna c. 5. dijakinj;

9. **Krasnar Valentini**, pok. Franceta in pok. Helene Popit, roj. na Vrhniki 29. I. 1906 in bivajoči v Ljubljani, Ježica 80. gospodinj;

10. **Marinko-Kumar Albini**, pok. Josipa in pok. Marjete Sternec, roj. na Vrhniki 1. III. 1889, bivajoči v Ljubljani, Posavska 5;

11. **Blagame Nadi**, očeta Ivana in matere Matilde Košiček, roj. v Ljubljani dne 31. X. 1931 in tamkaj bivajoči v Celjski ulici 13;

12. **Podboršek Ani**, očeta Antona in matere Ane Rupnik, roj. v Ljubljani 8. IX. 1927 in tamkaj bivajoči v Linhartovi ul. 4. dijakinj;

13. **Cesar Ani**, očeta Alojza in matere Alojzije Grošnik roj. v Trebelnem 16. II. 1918 bivajoči v Ljubljani, Parmova ul. 22. sluzkinj;

14. **Zupančič Darinko**, očeta Ignaca in matere Angele Čigoj, roj. v Ljubljani 9. VIII. 1922, tamkaj bivajoči v Hranimiški ul. 4. dujakinj;

15. **Perne Dani**, očeta Martina in matere Marije Lovšek, roj. v Veliki Kostrevnici, Smartno pri Litiji 7. VII. 1922, bivajoči v Ljubljani;

16. **Pečjek Ani**, pok. Rudolfa in matere Ane Kamenske, roj. v Trziču 3. VIII. 1923, bivajoči v Ljubljani, Staničeva ul. 27;

17. **Namestnik Jesipini**, očeta Franceta in matere Krček Ane, roj. v Vuzenici dne 3.-III. 1920 in bivajoči v Ljubljani, Gospoška ul. 10;

18. **Jager Mariji**, pok. Jožeta in matere Marije Tomšek roj. v Mostah 3. 8. 1915. in bivajoči v Ljubljani, Stankova 25.

19. **Kralperju Ivanu** očeta Ivana in pok. Marije Zerman, roj. v Ljubljani 12. 6. 1906. in tamkaj bivajočemu v Samovi 1.

20. **Zajcu Francetu**, pok. Franceta in Katarine Kržaj roj. v Triestu 7. 7. 1902. in bivajočemu v Ljubljani, Nove Jarše 80.

21. **Golobu Nikolaju**, pok. Franceta in Franciške Painter, roj. v Ljubljani 4. 11. 1908. in tamkaj bivajočemu, Litjijska 4.

22. **Paravinji Dušanu**, očeta Kristofa in pok. Franciške Kočevar, roj. v Ljubljani 8. 2. 1924. in tamkaj bivajočemu, Zilovska 6

23. **Dimniku Francetu**, očeta Mihaela in matere Prevnik Franciške, roj. v Smartnem 23. 3. 1923. in tamkaj bivajočemu v Smartnem — Ob. n. 26 MVAC.

24. **Rinku Blažu**, očeta Ivana in matere Ane Wortnik, roj. 31. 1. 1914. v Zireh in bivajočemu v Ljubljani, Dolenska 12. krojaču.

25. **Sedmaku Primožu**, očeta Franceta in matere Ivana Tenc, roj. v Sv. Juriju 1. 1. 1913., bivajočemu v Ljubljani, Drenikova.

26. **Waiselj Mariji**, pok. Franceta in matere Antonije Seljak, roj. v Jodni 16. 11. 1915. bivajoči v Ljubljani, Obrtniška 21. delavci.

27. **Demšarju Ivanu**, očeta Gregorja in matere Lee Titnik, roj. v Ljubljani 29. 9. 1904. in tamkaj bivajočemu, Posavskega 9. uradniku.

28. **Braumu Marijani**, pok. Ivana in Marije Kersk, roj. v Ljubljani 26. 6. 1916. tamkaj bivajočemu, Tržaška 24. čevljarju.

29. **Cenčurju Bogomilu**, Sebastijana in matere Martišek Franciške, roj. 22. 2. 1924. v Ljubljani in tamkaj bivajočemu,

Friskovec 8, železničarju.

30. **Roder Mariji**, Leopolda in matere Medved Marije, roj. v Ljubljani 28. 1. 1923. tamkaj bivajoči v Rožni dolini, Cesta VI. št. 24, dijakinj.

31. **Dolničar Angeli**, pok. Franceta in matere Sirmik Angeline, roj. v Ljubljani 10. 6. 1906. in tamkaj bivajoči Zgornja 50; vsi v zaporih.

in izreka Moharja Josipa, Kosa Marka, Mihovca Vladimirja, Kočevarja Ivana, Vidmarja Mihaela, Gabrovca Jakoba, Perne Vido, Marinko-Kumar Albino, Blaganje Nado, Cesar Ano, Zupančič Darinko, Perne Dano, Pečjek Ano, Namestnik Jesipino, Jagar Marijo, Kraparja Ivana, Goloba Nikolaja, Paravinjo Dušana, Hinka Blaža, Sedmaka Primoža, Waiselj Marijo, Brauma Marijana, Roder Marijo, Dolničar Angelo, za krive pripisanih jim zločinov in jih obsoja vsakega na 8 let zapora, na stroške in vse posledice.

Izreka Tevs Zdenko in Podboršek Ano za krivi pripisanih jima zločinov in ju obsoja zaradi mladoletnosti vsako na 5 let in 4 mesece zapora, na stroške in vse posledice.

Oprošča Krašner Valentino, Zajca Franceta, Dimnika Franceta in Demšarja Ivana obeh obtožb zaradi pomanjkanja dokazov.

Novi Visoki komisar Ljubljanske pokrajine

Stefani poroča:

Kim, 9. avg. S pravkar objavljenim ukrepom v teku izvršitve je bil na mesto Giuseppeja Lombrosse, ki je podal ostavko, imenovan za visokega komisarja Ljubljanske pokrajine general armadnega zhora, gr. uff. Riccardo Moizo, senator Kraljevine.

Rim, 1. avg. s. Agencija Stefani objavlja: Sovražne radijske postaje so te dni ponovno razširjale iz raznih virov tendenciozne vesti, da bi razburjale italijansko ljudstvo, zadevajoč ga v njegovih najsvetejših izročilih in najskrbnejše čuvanih dediščini.

Tako je potekala obnovljena živčna vojna z neprestanim zatrjevanjem o revolucionarnih neredih v vseh italijanskih mestih, o zasedbi važnih mest kakor Trieste, Pole in Fiume po nemških četah in o pričetku razoroževanja italijanskih oddelkov v Grčiji po nemških četah. Včeraj je končno agencija Globe Reuter javila o vdoru slovenskih partizanskih brigad v cela italijanska področja, kakor v področje Udine.

Prvi hrvatski pravoslavni bogoslovci: Sveti sinod bolgarske cerkve je dovolil, da se 30 maturantov pravoslavnih Hrvatov lahko vpiše v bogoslovje čerepiškega samostana. Pročnje je treba vložiti do 10. avgusta. Oskrbnina v samostanu bo znašala 1000 lejev mesečno.